

ابن سینا و علم خداوند به جزئیات؛ بازسازی یک مسئله

امیر حسین زادیوسفی

پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

خلاصه:

(i) خداوند عالم مطلق است؛ بنابراین به ازای هر تغییری در میان جزئیات، خداوند به وقوع آن علم دارد. (ii) اگر خداوند به وقوع تغییری در میان جزئیات علم داشته باشد، آنگاه مجموعه علم خداوند/ذات خداوند تغییر می‌کند. (iii) اما مجموعه علم خداوند/ذات خداوند تغییر نمی‌کند. همانطور که پیداست مجموعه گزاره‌های (i)-(iii) مجموعه ناسازگاری از گزاره‌هاست. این ناسازگاری حالت کلی دو مسئله در برابر ابن‌سینا درباره علم خداوند به جزئیات است که من آنها را «مسئله تغییر علم» و «مسئله تغییر ذات» می‌نامم. در ادبیاتی که پیرامون نظریه ابن‌سینا در باب علم خداوند به جزئیات شکل گرفته است، دقیقاً مشخص نشده است که مسائل پیش‌روی ابن‌سینا و بطور خاص دو مسئله فوق، چگونه مسائلی هستند. در این سخنرانی کوشش خواهم کرد صورتبندی شفافی از این دو مسئله ارائه کنم. در این راستا، توضیح خواهم داد که چرا از نظر ابن‌سینا گزاره (ii) در هر یک از این مسائل که مبتنی بر نظریه خاصی برای مدل کردن علم یک فاعل‌شناسا به وقوع تغییرات در میان جزئیات است، صادق است.

زمان: دوشنبه، ۱۳ آبان ۱۳۹۸، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و

ریاضیات)، پژوهشکده فلسفه تحلیلی، سالن شماره ۱